

OVER DE MELDING BIJ EEN NIEUWE INSCHRIJVING

Voortgangsbriefing

Maart 2025

Inleiding

In het kader van het versterken van de kwaliteit van de BRP is een experiment gestart om bij bewoners melding te doen van een nieuwe inschrijving op hun adres. In opdracht van het ministerie van BZK volgt en evalueert PBLQ dit experiment.

Het experiment betreft het actief informeren van ingeschrevenen op een woonadres over nieuwe inschrijvingen op dat adres. De inzet van het experiment is om onjuiste inschrijvingen of om adreswijzigingen waarvan de huidige ingeschrevenen op een adres niet op de hoogte zijn, te voorkomen. Een en ander draagt bij aan de kwaliteit van de adresregistratie in de BRP. Dit is van belang omdat de BRP de basis vormt voor de inzet van vele overheidsvoorzieningen.

Het experiment heeft een looptijd van vier jaar; van 1 oktober 2023 tot en met 1 oktober 2027. Gedurende deze periode wordt het experiment doorlopend gemonitord. Op basis van deze monitoring kan worden bepaald of een de nieuwe werkwijze uit het experiment permanent wordt verankerd in de Wet BRP.

Ieder jaar levert PBLQ een voortgangsbriefing op. Hierin wordt op basis van verschillende criteria beschreven hoe het experiment verloopt.

Deze rapportage beschrijft de ervaringen van gemeenten met uitvoering van het experiment in 2024.

Over de inventarisatie

Deze voortgangsbriefing beschrijft en beoordeelt de uitkomsten van een vragenlijst die in september 2024 onder alle gemeenten is verspreid. De vragenlijst informeert naar de ervaringen bij gemeenten met het uitvoeren van het experiment. De vragenlijst is geadresseerd aan de afdeling burgerzaken bij iedere gemeente.

Uiteindelijk hebben 150 van de 342 (44%) gemeenten op de vragenlijst gereageerd. Hiervan hebben vier gemeenten de vragenlijst niet volledig ingevuld. In onderstaande tabel is de spreiding van de deelnemende gemeenten over gemeentegrootteklassen weergegeven.

Gemeentegrootte	Aantal deelnemende gemeenten	Aandeel in de steekproef	Totaal aantal gemeenten in NL
Gemeenten <20.000 inwoners	27	18%	19%
Gemeenten tussen 20.000-50.000 inwoners	82	55%	53%
Gemeenten tussen 50.000-100.000 inwoners	23	15%	18%
Gemeenten > 100.000 inwoners	18	12%	10%
TOTAAL	150	100%	342

Stand van zaken – belangrijkste bevindingen

- Voor een overgrote meerderheid van de gemeenten geldt dat het sturen van een melding bij een nieuwe inschrijving **geen nieuwe werkwijze** betreft. Ook zonder het experiment hielden zij zich al bezig met het sturen van meldingen om de juistheid van inschrijvingen achteraf te controleren.
- Voor het sturen van de melding wordt in verreweg de meeste gevallen een brief gebruikt die wordt **geadresseerd** aan de persoon die de inschrijving heeft gedaan. Ook komt het regelmatig voor dat de melding wordt geadresseerd aan de huidige ingeschreven bewoners op het adres waar de nieuwe inschrijving betrekking op heeft.
- Het is onduidelijk in hoeveel gevallen de melding resulteert in een reactie van de huidige bewoners. Ruim 4 op de 10 gemeenten die de vragenlijst heeft ingevuld, geeft te kennen **niet systematisch bij te houden hoeveel reacties** ze krijgen en waar deze reacties betrekking op hebben. De rest van de gemeenten zegt reacties te krijgen die betrekking kunnen hebben op een vermoeden van een onterechte, foutieve inschrijving, maar ook kunnen gaan over andere (informatie)vragen of berusten missverstanden. Daarom is niet vast te stellen hoeveel correcties in de BRP worden doorgevoerd als gevolg van het sturen van de melding.
- De meerderheid van de gemeenten is van mening dat het sturen van een melding bij een nieuwe inschrijving een **effectieve maatregel** is om foutieve adresregistraties te corrigeren.
- De effectiviteit wordt mede bepaald door **controles die de gemeente aan de voorkant bij een nieuwe inschrijving** toepast. Als de gemeente voorafgaand aan de inschrijving al controleert of het een juiste inschrijving betreft, door het vragen om bewijsstukken (koopcontract, huurcontract of verklaring van een andere bewoner), neemt de effectiviteit van het sturen van een melding achteraf af.
- Het sturen van de melding zorgt in de ogen van gemeenten voor een **verbeterde informatiepositie** van huidige bewoners over het aantal inschrijvingen op hun adres. Een correcte adresregistratie draagt volgens gemeenten bovendien bij aan een **eerlijkere toekenning van uitkeringen en toeslagen**.
- De belangrijkste uitvoeringslasten van het sturen van meldingen zijn financiële kosten en administratieve lasten. Toch vindt een meerderheid dat de **uitvoeringslasten opwegen tegen de opbrengsten**. Een hoge kwaliteit van de BRP is gemeenten veel waard.

Onderzoeksvragen

De leidende onderzoeksvragen voor deze evaluatie hebben betrekking op de werkwijze, de doelstelling en de afweging tussen uitvoeringslasten en baten.

De antwoorden op deze drie onderzoeksvragen vormen samen de conclusie van de evaluatie voor dit experiment.

De onderzoeksvragen zijn:

- ▶ Op welke wijze sturen gemeenten na een nieuwe inschrijving of adreswijziging een melding aan ingeschrevenen op een woonadres? **(Werkwijze)**
- ▶ In hoeverre wordt de doelstelling van het experiment behaald? **(Doelstelling)**
Het doel van het experiment is om de ingeschrevene te informeren over nieuwe adresregistraties op zijn of haar woonadres, om zo foutieve adresregistraties, ontstaan ten gevolge van een onjuiste inschrijving of een onjuiste adreswijziging, tegen te gaan. Het overkoepelende resultaat is een betere kwaliteit van de adresregistratie in de BRP.
- ▶ In hoeverre wegen de uitvoeringslasten op tegen de effecten/baten van het experiment? **(Afweging)**

Onderzoeksvraag 1

Op welke wijze sturen gemeenten na een nieuwe inschrijving of adreswijziging een melding aan ingeschrevenen op een woonadres? **(Werkwijze)**

De eerste onderzoeksvraag bestaat uit **vier deelvragen**:

1. Welke werkwijzen hanteren gemeenten bij het versturen van de melding aan ingeschrevenen?
2. Hoe ziet de melding eruit; welke informatie bevat de melding?
3. Welke uitzonderingen hanteren gemeenten om geen melding te sturen? Met welke reden sturen gemeenten geen melding?
4. Hoe vaak verwijzen gemeenten inwoners naar MijnOverheid bij vragen over actuele adresinschrijvingen?

Deelvraag 1 bestaat uit **meerdere subonderdelen** die afzonderlijk worden behandeld. Er wordt achtereenvolgens stilgestaan bij:

- a. De eventuele controles die de gemeente aan de voorkant (voor de inschrijving) uitvoert en welke bewijsstukken ze daarvoor opvraagt;
- b. De vraag of de gemeente altijd een melding stuurt bij een nieuwe inschrijving;
- c. In hoeverre dit voor de gemeente een nieuwe of al bestaande werkwijze vormt;
- d. Aan wie de gemeente de melding adresseert;
- e. Het type communicatiemiddel dat de gemeente voor het versturen van de melding gebruikt (bijvoorbeeld brief, email, etc.).

Belangrijkste bevindingen m.b.t. de werkwijze van gemeenten

- Gemeenten waren – ook al voor de start van experiment – gewend enige vorm van controle bij nieuwe inschrijvingen uit te voeren; in veel gevallen gebruikten ze daarbij al de in het experiment voorgestelde procedure;
- Een overgrote meerderheid van de deelnemende gemeenten geeft aan altijd een melding te sturen bij een nieuwe inschrijving;
- Slechts enkele gemeenten laten het sturen van een melding in sommige gevallen achterwege. Dat betreft met name meldingen die betrekking hebben op een studentenhuus, een verzorgingstehuis of een andere vorm van collectieve bewoning;
- Voor nadere informatie naar aanleiding van de melding of andere vragen over actuele adresinschrijvingen verwijst het merendeel van de gemeenten naar 'MijnOverheid'.

De verdere onderbouwing en uitwerking van deze bevindingen vindt plaats op de volgende sheets.

Controles aan de voorkant van een inschrijving

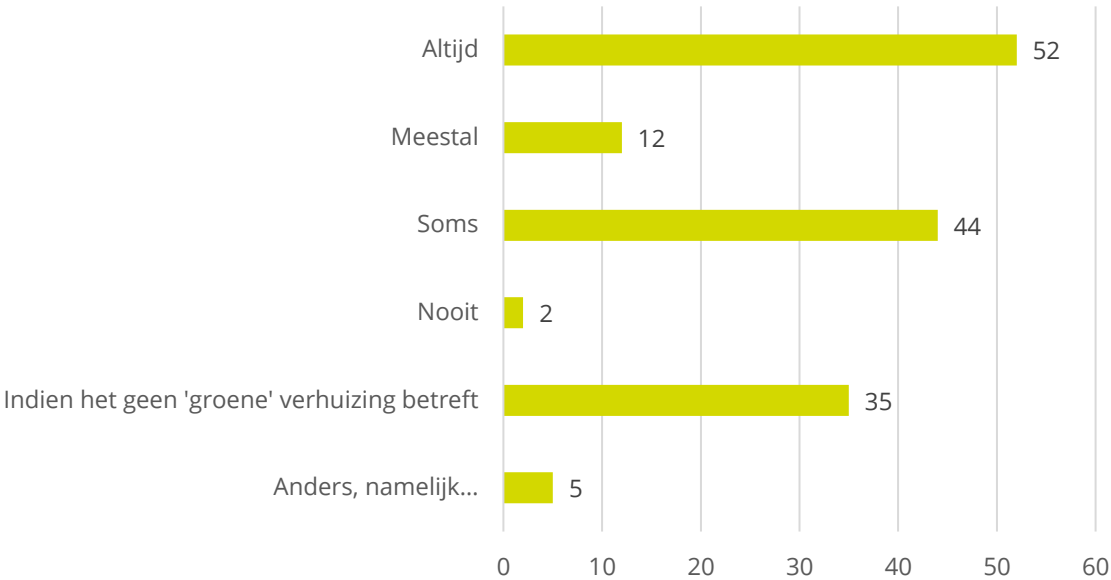
Deelvraag 1 bevat verschillende onderdelen. Dit betreft om te beginnen de vraag in hoeverre de gemeente voorafgaand aan het versturen van een melding na een nieuwe inschrijving controles uitvoert. Deze contextinformatie is relevant, omdat dergelijke controles aan de voorkant net als het versturen van een melding een waarborg vormen dat inschrijvingen correct verlopen. Daarmee worden ook foutieve inschrijvingen voorkomen.

De antwoorden staan in het rechter figuur weergegeven. Een grote meerderheid van de gemeenten geeft aan in meer of mindere mate controles uit te voeren. 52 gemeenten geven aan dit altijd bij alle inschrijvingen te doen, 12 meestal, 44 soms en 35 laten dit afhangen van de vraag of het in hun ogen een zogeheten groene verhuizing betreft. Van een groene verhuizing is bijvoorbeeld sprake bij een inschrijving op een nieuwbouwadres. Het is dan evident dat er geen eerdere bewoners zijn.

Vijf gemeenten hebben op deze vraag ‘anders’ geantwoord. Daarin geven ze bijvoorbeeld aan dat ze alleen specifiek controleren als het gaat om ‘aandacht-adressen’ zoals campings, kamerverhuur, antikraak-woningen of panden zonder woonfunctie. Of omdat het adres al bij de gemeente in onderzoek staat.

Twee gemeenten geven overigens aan geen controles aan de voorkant van een inschrijving te doen.

Voert uw gemeente een controle uit en/of worden er bewijsstukken gevraagd voordat een persoon wordt ingeschreven op het adres?

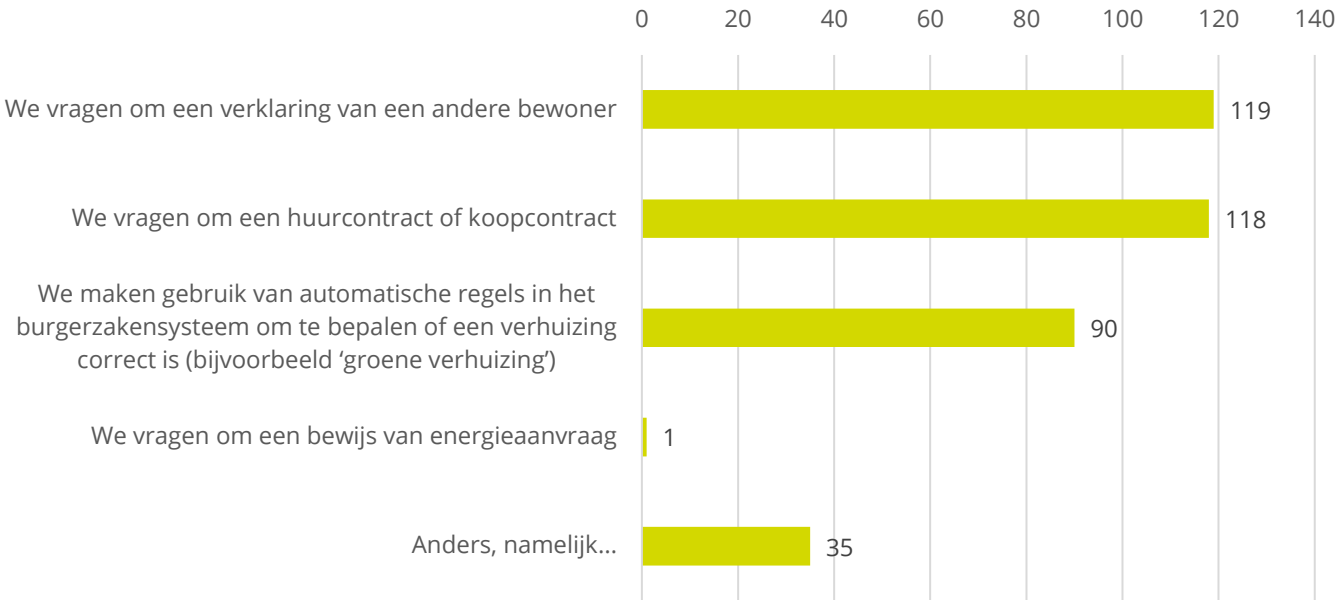
Gevraagde bewijsstukken bij het uitvoeren van controles

Aan de gemeenten die aangeven controles uit te voeren bij inschrijvingen op een nieuw adres, is gevraagd om welke bewijsstukken ze dan vragen. Dat betreft documenten die kunnen aantonen dat iemand daadwerkelijk op het opgegeven adres gaat wonen. De gemeenten konden bij deze vraag meerdere antwoorden geven.

De meeste gemeenten vragen om een verklaring van een andere, al bestaande bewoner op een adres (119 keer genoemd) of om een huurcontract of koopcontract (118 keer genoemd). Eén gemeente geeft aan dat als bewijsstuk naar een energieaanvraag of energiecontract wordt gevraagd.

Negentig gemeenten geven aan dat ze gebruik maken van ‘automatische regels’ in hun burgerzakensysteem. Deze regels (als-dan-bepalingen) bepalen in welke gevallen de gemeente wel of niet om bewijsstukken bij een nieuwe inschrijving vraagt.

Welke methoden gebruikt u voor controles en/of het opvragen van bewijsstukken voordat u een persoon inschrijft op een adres? (Meerdere antwoorden mogelijk)

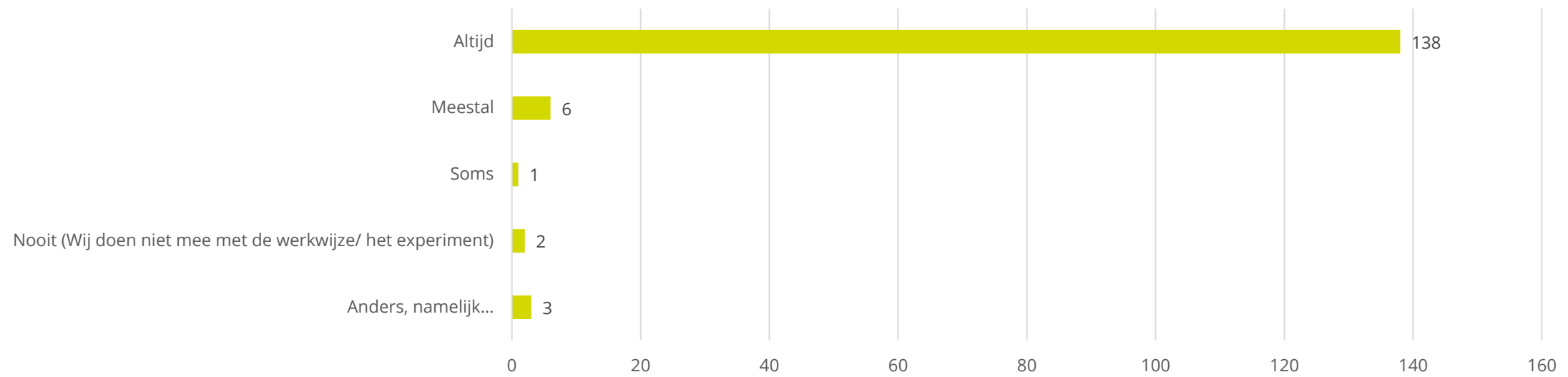

Het sturen van een melding

De overgrote meerderheid van de deelnemende gemeenten geeft aan altijd een melding te sturen bij een nieuwe inschrijving (138). Zes gemeenten geven aan dit meestal te doen, één soms en twee geven aan dat ze dergelijke meldingen nooit versturen.

Eén gemeente geeft daarnaast aan dat zij in het geval van een online inschrijving een bevestiging stuurt naar de afzender. Of dit voor andere gemeenten ook het geval is, kan op basis van dit onderzoek niet worden gesteld. Hier is namelijk niet specifiek naar gevraagd.

Stuurt uw gemeente bij inschrijving een melding (bijvoorbeeld een brief) naar een van de huidige bewoner(s) of de persoon die zich nieuw heeft ingeschreven?

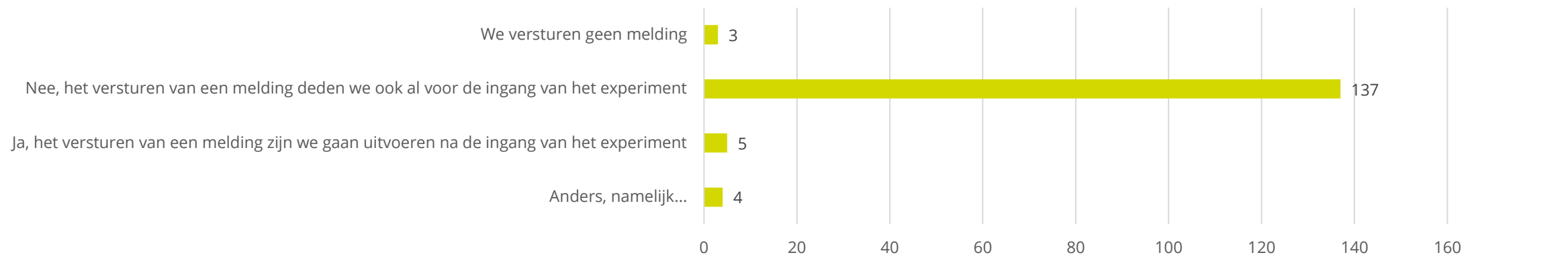
(G)een nieuwe werkwijze

Het grootste deel van de gemeenten die de vragenlijst heeft ingevuld, geeft aan dat het versturen van een melding geen nieuwe werkwijze is (137). Voor vijf gemeenten betreft het wel een nieuwe werkwijze. Drie gemeenten geven aan dat zij de werkwijze van het experiment niet hebben gebruikt en geen meldingen bij een nieuwe inschrijving te versturen.

Twee gemeenten geven aan dat er sinds de start van het experiment naast digitale meldingen nu ook brieven worden verstuurd.

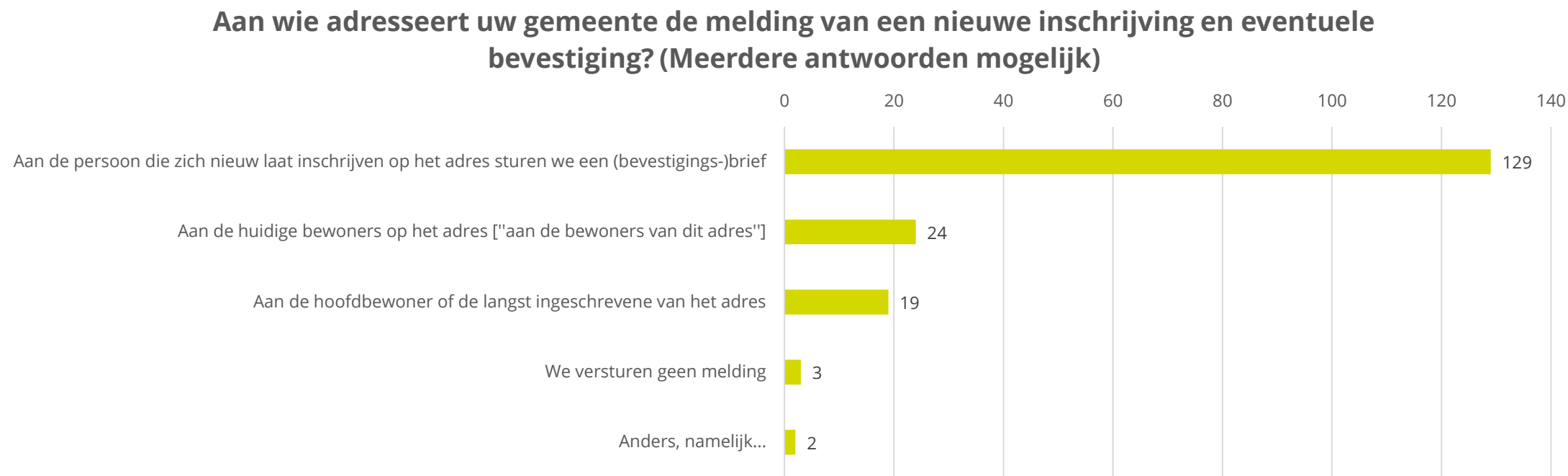
Eén gemeente geeft aan dat er in het verleden wel meldingen zijn gestuurd, maar dat die methode was afgeschaft. Gezien de start van het experiment is die gemeente weer begonnen met het versturen van meldingen.

Is het versturen van een melding naar de bewoners voor uw gemeente een nieuwe werkwijze?

Het adres van de melding

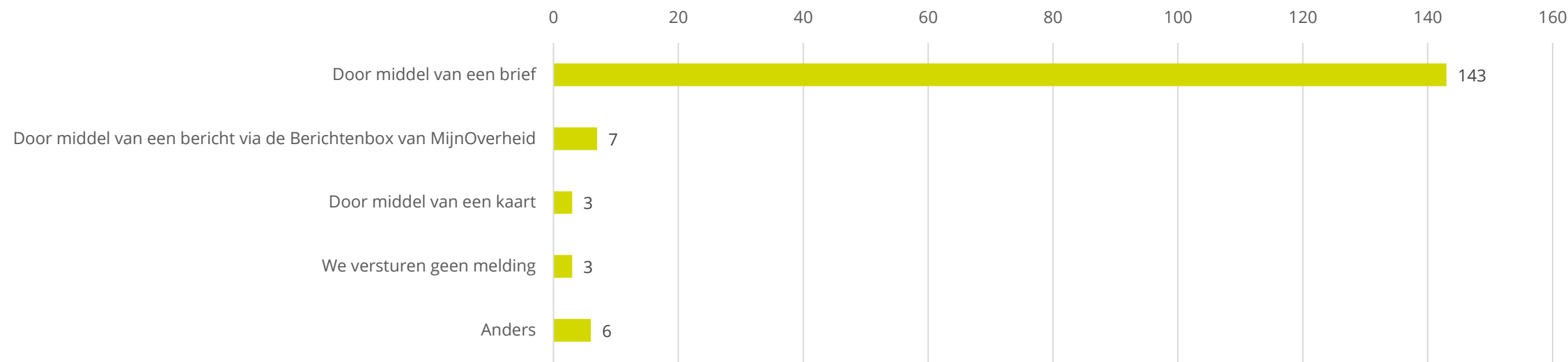
Aan gemeenten is in de vragenlijst gevraagd aan wie ze een melding sturen. De resultaten laten zien dat de meeste meldingen worden verstuurd naar de persoon die zich nieuw laat inschrijven (129). Daarnaast worden er ook, zij het in mindere mate, meldingen gestuurd naar de huidige bewoners (24) en de hoofdbewoner (19) van het adres.

Het type communicatiemiddel

Verreweg de meeste meldingen worden per brief verstuurd (143). Daarnaast worden er meldingen verstuurd via de Berichtenbox van MijnOverheid (7). Enkele gemeenten gebruiken een aparte kaart (3). We versturen geen melding (3). Anders (6).

Indien uw gemeente een melding stuurt, op welke wijze vindt dat plaats? (Meerdere antwoorden mogelijk)

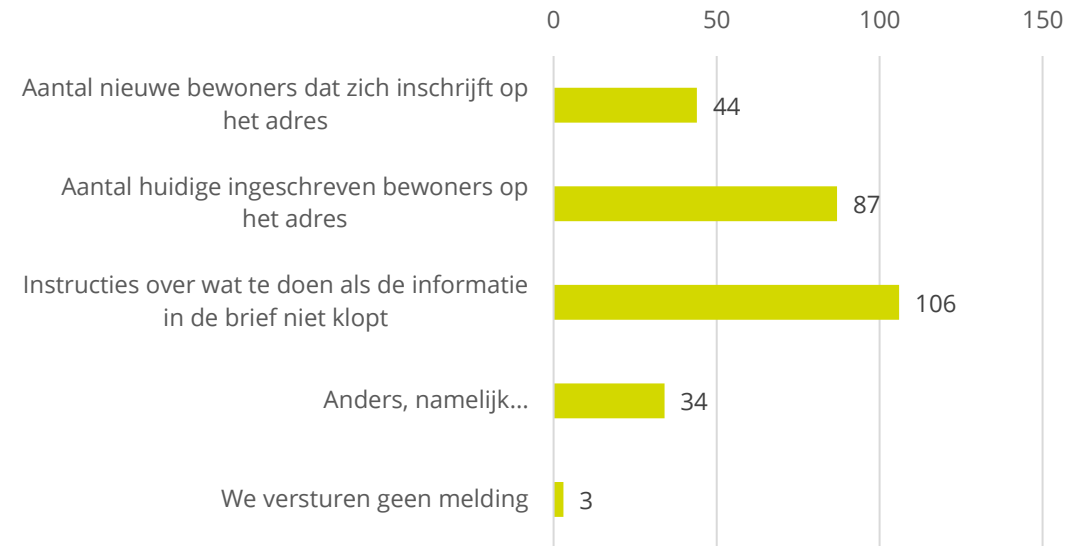
Inhoud van de melding

In veel gevallen bevat de melding instructies over wat de lezer moet doen als de informatie in de brief niet klopt (106) en wordt het huidige aantal van ingeschreven bewoners vermeld (87). Het aantal nieuwe bewoners dat zich inschrijft wordt door 44 gemeenten gedeeld.

34 gemeenten geven aan dat de melding nog andere informatie bevat. Antwoorden die meermaals voorkomen zijn: bevestiging van inschrijving, een ingangsdatum van inschrijving, een verwijzing naar MijnOverheid, aanvullende informatie voor nieuwe bewoners, welke personen het betreft, contactgegevens van de gemeente en informatie over geheimhouding.

Er zijn ook antwoorden die door een enkele gemeente zijn genoemd, dit betreffen: aan wie de adreswijziging wordt doorgegeven met een link naar wiekrijgtmijngegevens.nl; de nieuwe situatie van de aangever (huurder, inwoning, koper, ...); een brief naar de nieuwe bewoners met de vraag of men weet waar de oude bewoners heen zijn vertrokken; woonsituatie op het nieuwe adres.

Welke informatie bevat de melding? (Meerdere antwoorden mogelijk)

Het achterwege laten van een melding

De grafieken hiernaast gaan over de vraag aan gemeenten wat bij benadering het aantal gevallen is dat de gemeente het sturen van een melding achterwege liet.

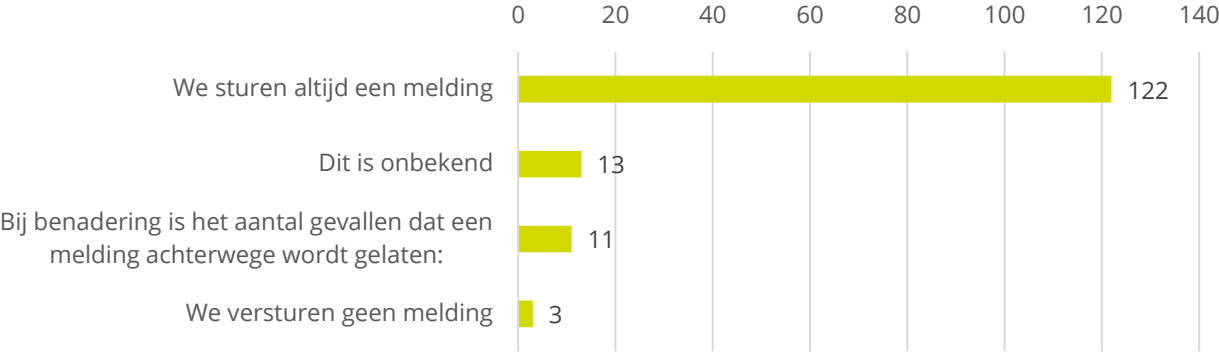
De eerste grafiek geeft weer dat het grootste gedeelte van de deelnemende gemeenten het versturen van een melding nooit achterwege laat (122).

Bij 13 gemeenten is het niet bekend hoeveel meldingen er achterwege worden gelaten.

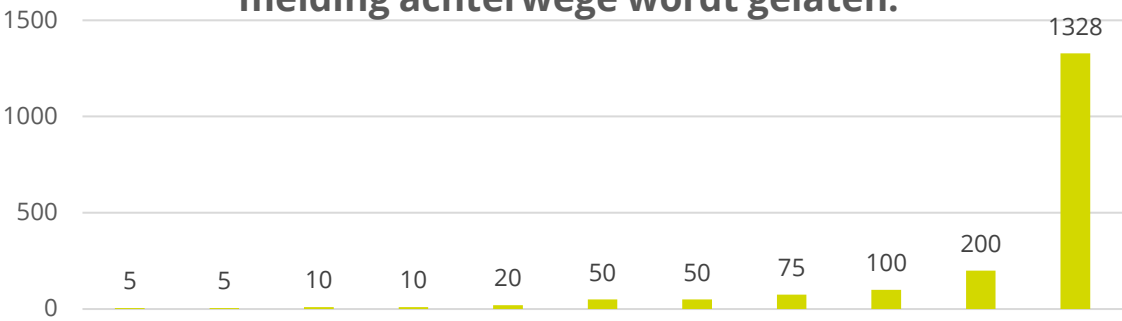
Het aantal achterwege gelaten meldingen konden gemeenten invullen bij het antwoord: "Bij benadering is het aantal gevallen dat een melding achterwege wordt gelaten: [getal invullen]". In de eerste grafiek staat weergegeven dat 11 gemeenten het aantal achterwege gelaten meldingen hebben gedeeld. In de tweede grafiek zijn de doorgegeven aantallen van de 11 gemeenten weergegeven. Het aantal varieerde tussen de 5 en 200 meldingen, met een uitschieter naar 1328.

Tot slot zijn er 3 gemeenten die geen melding versturen.

Wat is (bij benadering) het aantal gevallen dat uw gemeente het sturen van een melding achterwege liet van 1 januari 2024 tot 1 september 2024?

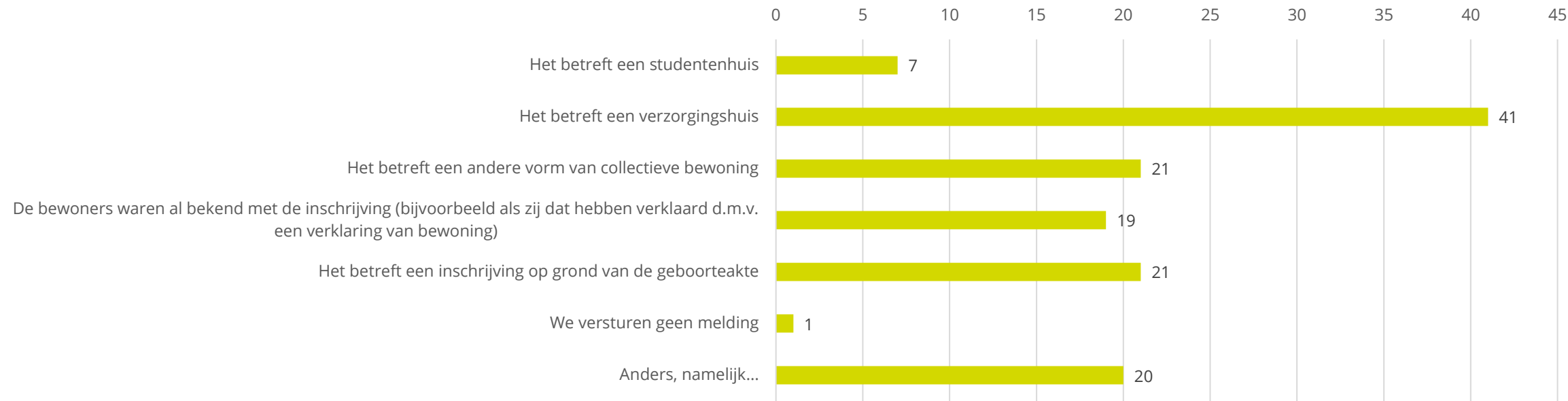
Bij benadering is het aantal gevallen dat een melding achterwege wordt gelaten:

Redenen voor achterwege laten versturen melding (1)

Er kunnen allerlei redenen zijn waarom een gemeente het versturen van een melding achterwege laat. Van alle gemeenten die aangegeven hebben geen melding te versturen zijn hieronder de redenen vermeld. De specificatie van de rubriek 'Anders, namelijk ...' staat op de volgende sheet.

Stel dat uw gemeente geen melding na een nieuwe inschrijving stuurt, wat zijn mogelijke redenen daarvoor? (Meerdere antwoorden mogelijk)

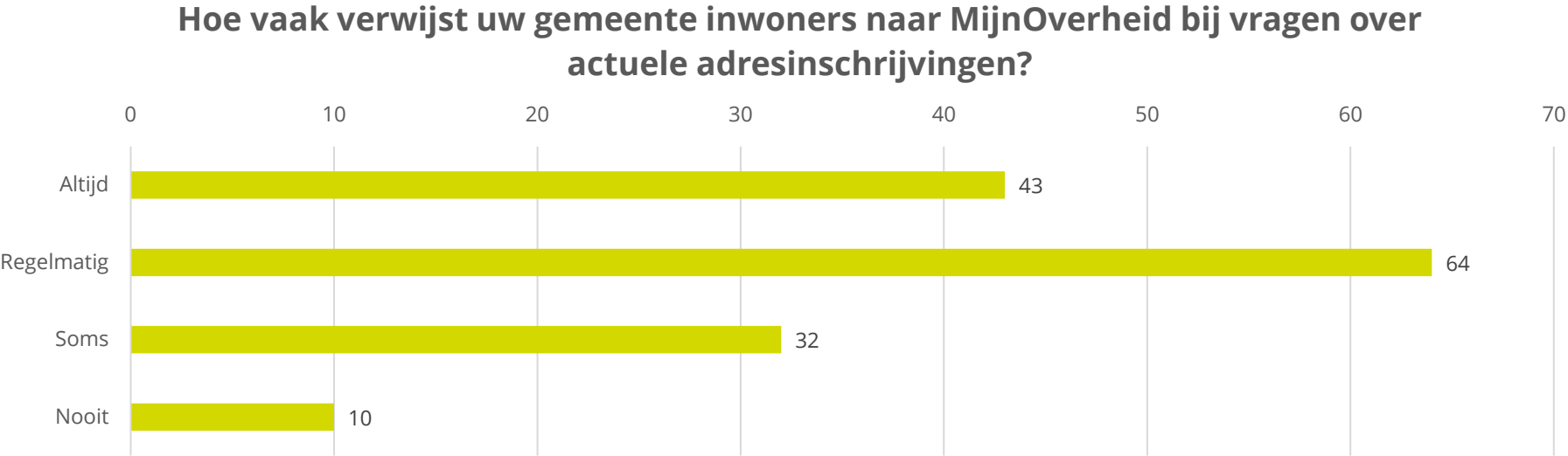

Redenen voor achterwege laten versturen melding (2)

Aantal	Anders, namelijk...
4	COA / AZC
2	Dan is het vergeten
2	Geen idee
1	Bij een 1e inschrijving geven wij de bevestiging van inschrijving mee aan de balie
1	Bij een briefadres sturen we een andere brief waarin staat dat het briefadres is toegekend
1	Bij een verzorgingshuis sturen we wel een brief, maar het aantal bewoners op dat adres vullen we niet in
1	Bij het Hospice
1	Gemeentelijke briefadres
1	We hebben bij aangifte een copy huur-/koop-/zorgcontract of verklaring van inwoning gevraagd
1	Als het een 1e inschrijving is dan geven wij de bevestigingsbrief mee aan de balie
1	Als er bij de aangifte al getekend wordt door hoofdbewoner dan wordt er geen brief gestuurd.
1	Alleen als met woonadres zijn ingeschreven op gesloten afdeling van een verpleeghuis. Dat zijn er weinig, de meesten hebben briefadres (en dan sturen we wel een brief)

Verwijzing naar MijnOverheid

Vaak verwijzen de deelnemende gemeenten de inwoners door naar MijnOverheid bij vragen over actuele adresinschrijvingen; 43 gemeenten geven aan dit altijd te doen en 64 doen dit regelmatig. 32 gemeenten verwijzen de inwoners soms door en 10 doen dit nooit.

Onderzoeksvraag 2

In hoeverre wordt de doelstelling van het experiment behaald? (**Doelstelling**)

Het doel van het experiment is om de ingeschrevene te informeren over nieuwe adresregistraties op zijn of haar woonadres, om zo foutieve adresregistraties, ontstaan ten gevolge van een onjuiste inschrijving of een onjuiste adreswijziging, tegen te gaan. Het overkoepelende resultaat is een betere kwaliteit van de adresregistratie in de BRP.

De tweede onderzoeksvraag bestaat uit **drie deelvragen**:

1. Is het sturen van een melding volgens gemeenten een effectieve maatregel om foutieve adresregistraties te corrigeren?
2. In hoeverre is de ingezetene beter dan voorafgaand aan de inwerkingtreding van het experiment geïnformeerd over het aantal personen dat is ingeschreven als woonachtig op diens woonadres?
3. Zorgt het versturen van een melding bij een nieuwe inschrijving op een adres voor een betere kwaliteit van de adresregistratie in de BRP?

Belangrijkste bevindingen m.b.t. de effectiviteit van het doen van een melding

- Een overgrote meerderheid van de gemeenten vindt het doen van een melding effectief. Gemeenten vinden dat het sturen van een melding ook meerwaarde heeft ten opzichte van andere instrumenten om de adreskwaliteit te versterken;
- Veel gemeenten geven aan dat ze voor de start van het experiment ook al meldingen verstuurd, waardoor sinds de start van het experiment de bewoner even goed is geïnformeerd als daarvoor;
- In een groot deel van de gemeenten worden reacties van bewoners ontvangen naar aanleiding van de melding. Gemeenten houden dit niet gestructureerd bij, maar de inschatting is dat het aantal reacties beperkt is; dit geeft daarmee ook weinig aanleiding tot nader adresonderzoek;
- Ook het aantal correcties naar aanleiding van een reactie op een melding is beperkt.

De verdere onderbouwing en uitwerking van deze bevindingen vindt plaats op de volgende sheets.

Een effectieve maatregel

Het grootste deel van de deelnemende gemeenten vindt het versturen van een melding een effectieve maatregel om foutieve adresregistraties te corrigeren (125). 21 gemeenten zijn het hier niet mee eens.

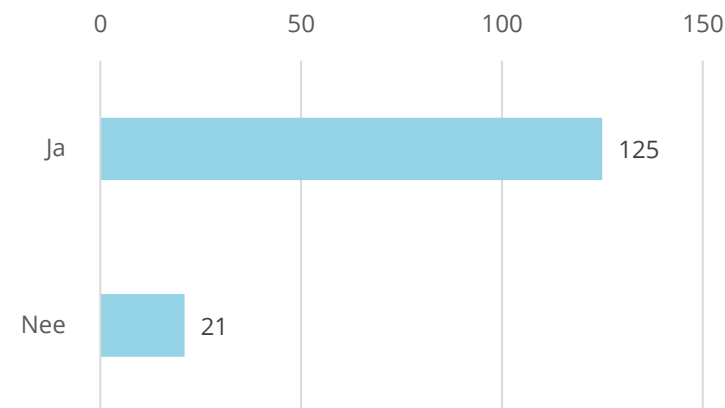
De volgende toelichtingen zijn vermeld door gemeenten die aangeven het een effectieve maatregel te vinden:

- "Het is een goede manier om bewoners op de hoogte te stellen. Het vragen van toestemming is niet reëel omdat de toestemminggever daar soms ander belangen bij heeft."
- "Ja maar heel beperkt gezien de terugmeldingen van bewoners."
- "Zonder de melding is er minder of helemaal geen overzicht op de inschrijvingen op een adres. Hiermee ondervang je dit."
- "Huidige bewoners zijn eerder op de hoogte bij frauduleuze inschrijvingen, hierdoor kan er eerder een adresonderzoek gestart worden en hebben de huidige bewoners minder last van financiële ongemakken van frauduleuze inschrijvingen."

De volgende toelichtingen zijn vermeld door gemeenten die het geen effectieve maatregel vinden:

- "Nee. Tenzij je aan de voorkant niet controleert."
- "Het is arbeidsintensief en niet duurzaam. En het aantal meldingen is nihil en betreft zelden woonfraude. Wij kiezen ervoor iedereen een melding te zenden omdat de vestigingen en intergemeentelijke verhuizingen al verplicht zijn. De verhuizingen zijn dan een kleine moeite."
- "Op moment dat er een goede controle op toestemming of huur/koop contract, dan heeft het versturen van de bevestiging geen meerwaarde. Indien een gemeente er voor heeft gekozen om niet deze controles uit te voeren, dan heeft het mogelijk wel meerwaarde, maar dat is bij ons niet het geval."
- "Omdat wij als gemeente een verklaring inwoning vragen is 90% vooraf al getackeld dat hoofdbewoners niet weten dat er een persoon op het adres ingeschreven wordt. Doordat we ook nog een melding sturen is het aantal correcties in de BRP minimaal."

Bent u van mening dat het versturen van een melding een effectieve maatregel is om foutieve adresregistraties te corrigeren?

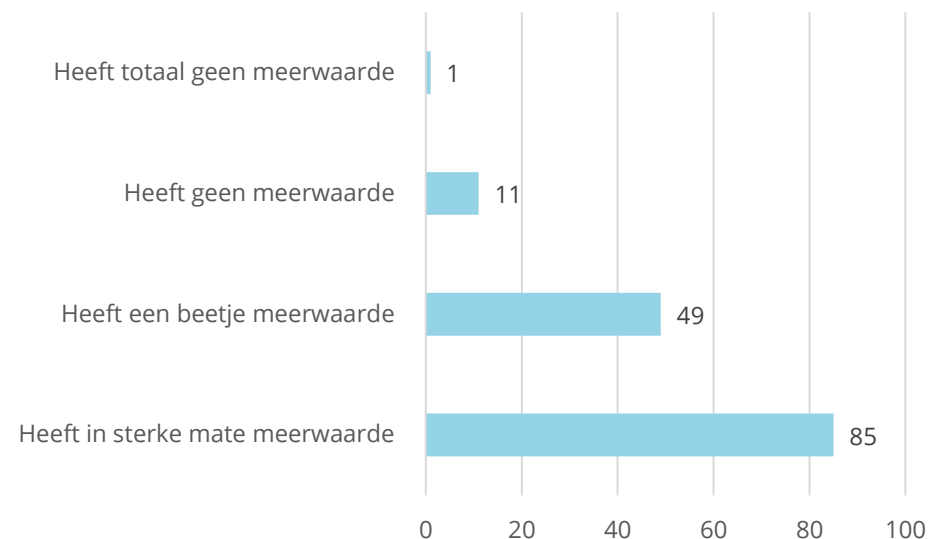
Meerwaarde van de melding

De meeste gemeenten die de vragenlijst hebben ingevuld zijn van mening dat het versturen van de melding meerwaarde heeft ten opzichte van de al bestaande instrumenten; 85 gemeenten zien in sterke mate meerwaarde en 49 een beetje meerwaarde. Daarentegen zien 11 gemeenten geen meerwaarde en een enkele gemeente totaal geen meerwaarde.

Verschiedende gemeenten hebben hier een toelichting bij gegeven. Hieronder volgen enkele van deze:

- “Omdat we geen aanvullende bewijsstukken vragen zoals een huurcontract of ander bewijs van bewoning is de melding een effectieve controle.”
- “Je haalt er af en toe eens een onjuiste inschrijving uit maar dat is sporadisch. Bij LAA en TMV is er vaker echt wat aan de hand.”
- “Wij ondervinden dat door het versturen van deze meldingen, het aantal TMV 2.0 en meldingen LAA mogelijk afneemt. Onze ervaring is dat het lijkt alsof er minder meldingen via deze kanalen binnenkomen.”
- “Op deze manier kom je in direct contact met de burger. Via de LAA en TMV krijg je standaard meldingen.”
- “Wij krijgen zelden een signaal n.a.v. onze bevestigingsbrieven. De melder zou later op een andere manier ook achter de inschrijving gekomen zijn.”
- “Op deze manier onderschep je al meteen een foutieve inschrijving. En worden eventuele gevolgen (toeslagen) voorkomen. LAA en TMV dan is het kwaad al geschied”
- “Het is een aanvulling op het LAA en de TMV. Door de meldingen krijg je reacties van de burgers. LAA en TMV zijn reacties van overheid(sinstellingen)”
- “Nieuwe bewoners melden actief als er een onterechte inschrijving is op een adres. Mocht dit niet gezien worden door de LAA risicosignalen of teruggekoppeld worden via de TMV worden we via deze weg op de hoogte gesteld.”

In hoeverre heeft in uw ogen het versturen van een melding van een nieuwe inschrijving op een adres meerwaarde ten opzichte van al bestaande instrumenten om de kwaliteit van de BRP te verbeteren, zoals de LAA en de TMV?

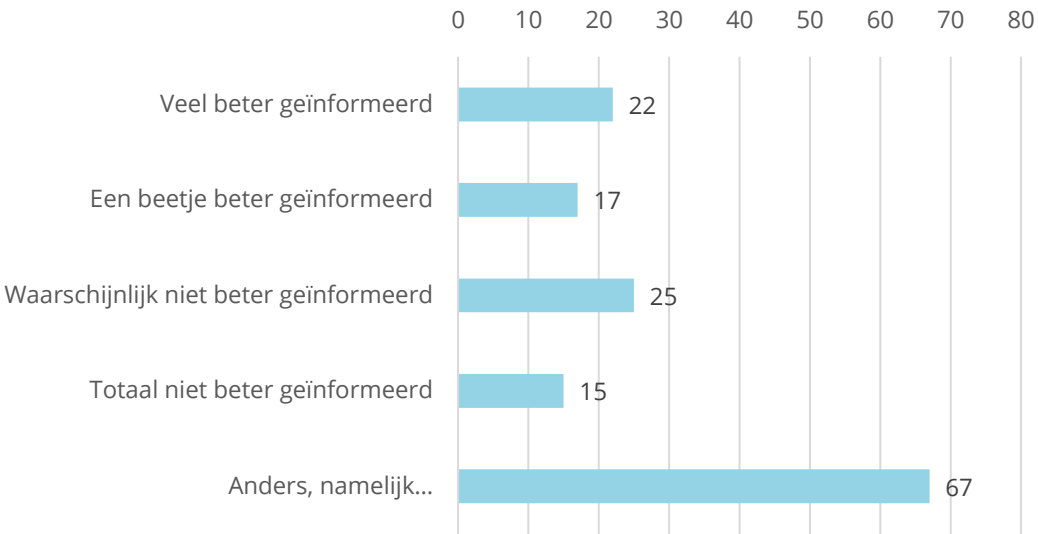
Beter geïnformeerd

De meningen zijn verdeeld over de mate waarin de melding tot beter geïnformeerde bewoners leidt. 22 gemeenten vinden dat bewoners veel beter geïnformeerd zijn en 17 gemeenten een beetje beter. Daarentegen vinden 25 gemeenten de bewoners waarschijnlijk niet beter geïnformeerd en 15 gemeenten totaal niet beter.

Van de 67 gemeenten die die een antwoord hebben ingevuld bij "Anders, namelijk..." zijn er 62 gemeenten die aangeven dat er in hun situatie niets is veranderd, omdat zij voorafgaand aan het experiment ook al meldingen verstuurden.

Eén gemeente geeft aan dat volgens hen de huidige bewoners nog beter geïnformeerd zijn omdat ze de bevestigingsbrief hebben aangepast. Deze brief bevat nu de mededeling wanneer volgens de nieuwe bewoner het totaal aantal bewoners niet klopt, ze nog twee weken moeten wachten en dan in MijnOverheid moeten kijken of de melding over het totaal aantal bewoners gewijzigd is. Daarna kunnen ze indien nodig een melding naar de gemeente maken.

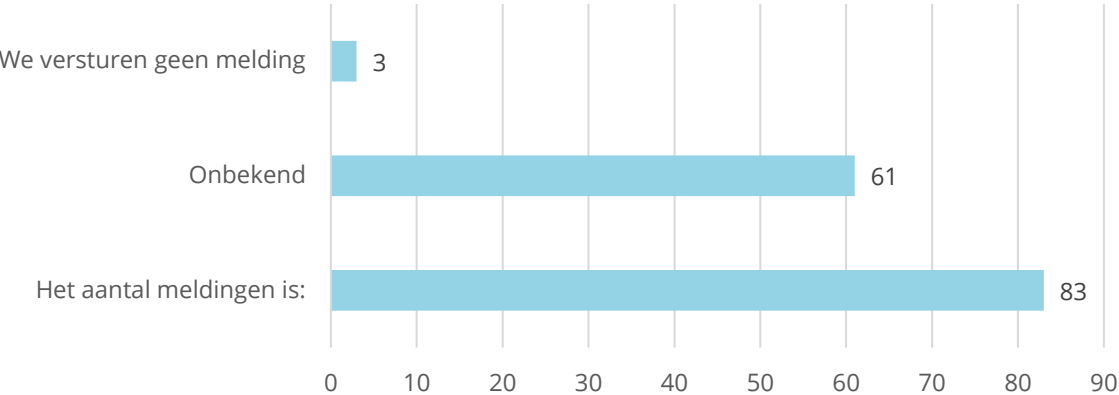
In hoeverre vindt u dat de huidige bewoners beter dan voor het experiment zijn geïnformeerd over het aantal personen dat is ingeschreven op het adres?

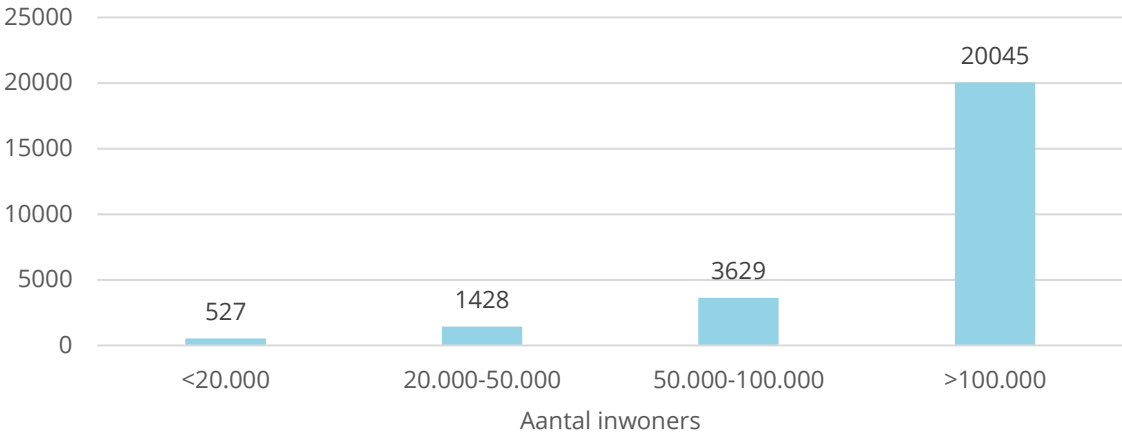
Verzonden meldingen

Aan de gemeenten is gevraagd hoeveel meldingen zij versturen. In de eerste grafiek is af te lezen dat naast de 3 gemeenten die geen melding verzenden, 61 dit aantal niet kunnen opgeven. De resterende 83 gemeenten heeft wel een aantal doorgegeven. Het totaal aantal meldingen van de 83 gemeenten is 306.332. Gemiddeld genomen betekent dit dat er per gemeente 3690,75 meldingen zijn gedaan. Echter, de mediaan van het aantal meldingen per gemeente is 1210 meldingen. De mediaan is een belangrijke statistische maatstaf, omdat deze het midden van de dataset aangeeft: 50% van de gemeenten heeft minder dan 1210 meldingen, terwijl de andere 50% meer heeft. Dit maakt de mediaan minder gevoelig voor uitschieters dan het gemiddelde. In dit geval geeft de mediaan een realistischer beeld van het aantal meldingen per gemeente, aangezien er een aantal uitschieters naar boven zijn, die het gemiddelde omhoog trekken. De mediaan is een goede maatstaf om de verdeling van het aantal de meldingen te begrijpen zonder te worden beïnvloed door extreme uitschieters. De tweede grafiek geeft inzicht door per gemeentegrootte-categorie aan te geven hoeveel meldingen er gemiddeld per gemeente wordt verzonden. Uit de grafiek blijkt dat grotere gemeenten gemiddeld meer meldingen verzenden.

Hoeveel meldingen van nieuwe inschrijvingen op een adres heeft uw gemeente in totaal verstuurd? (Aantal eventueel bij benadering. Van 1 januari 2024 tot 1 september 2024)

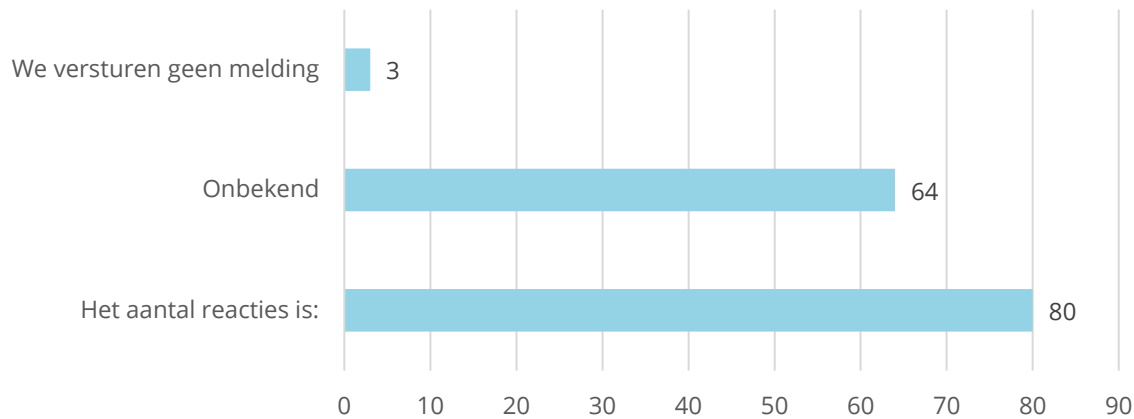
Gemiddeld aantal verzonden meldingen per gemeentegrootte

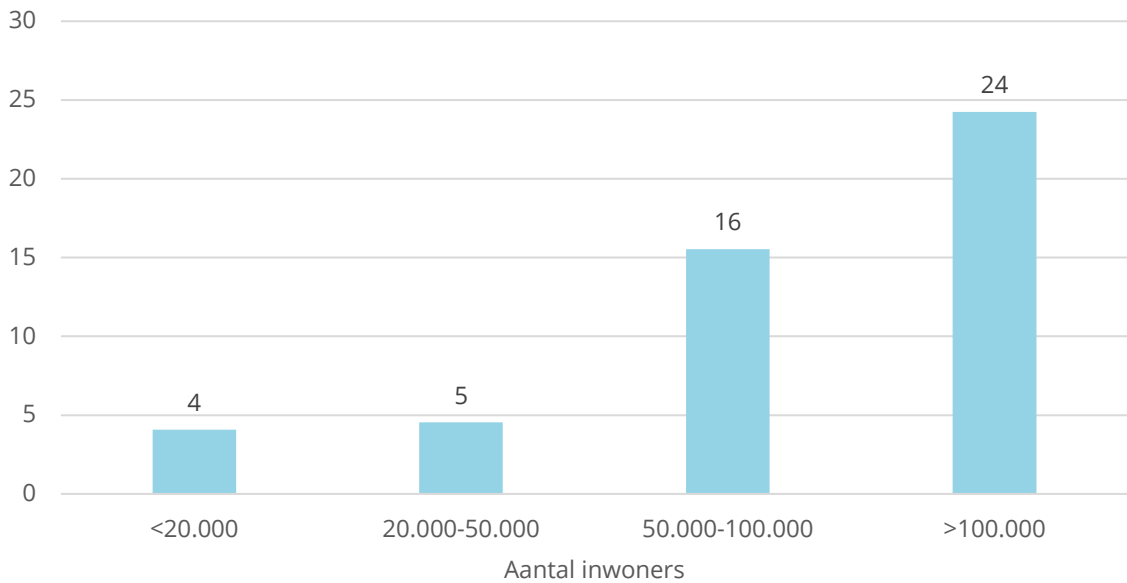
Reacties van bewoners (1)

Het is interessant of naar aanleiding van een verzonden melding reacties volgen van bewoners. Bij 64 gemeenten is het aantal reacties onbekend. 80 gemeenten weten de aantallen en hebben doorgegeven hoeveel reacties zijn binnengekomen. In totaal hebben 64 gemeenten 818 reacties ontvangen. Dit is gemiddeld 10,225 reacties per gemeente. De mediaan is 4 reacties per gemeente. Opnieuw laat het verschil tussen het gemiddelde en de mediaan zien dat dat er uitschieters zijn. Wederom geeft het onderscheiden naar gemeentegrootte-categorie inzicht. In de tweede grafiek staat het gemiddeld aantal reacties per gemeentegrootte-categorie vermeld. Uit de grafiek blijkt dat grotere gemeenten meer reacties ontvangen.

In hoeveel gevallen heeft de gestuurde melding geleid tot een reactie van huidige bewoners op een adres? (Aantal eventueel bij benadering. Van 1 januari 2024 tot 1 september 2024)

Gemiddeld aantal reacties per gemeentegrootte

Reacties van bewoners (2)

De grafiek hiernaast geeft weer waarop de ontvangen reacties naar aanleiding van een melding betrekking hebben. 14 gemeenten geven aan een reactie van een bewoner een misverstand kan zijn: een bewoner begrijpt de melding van de gemeente verkeerd. 31 gemeenten hebben de ervaring dat de melding leidt tot een andere informatievraag over adresinschrijvingen. 87 gemeenten geven aan dat de reacties gaan over (het vermoeden van) een onterechte, foutieve inschrijving. Wel 60 gemeenten noemen andere reacties die ze ook krijgen. Hieronder een aantal voorbeelden:

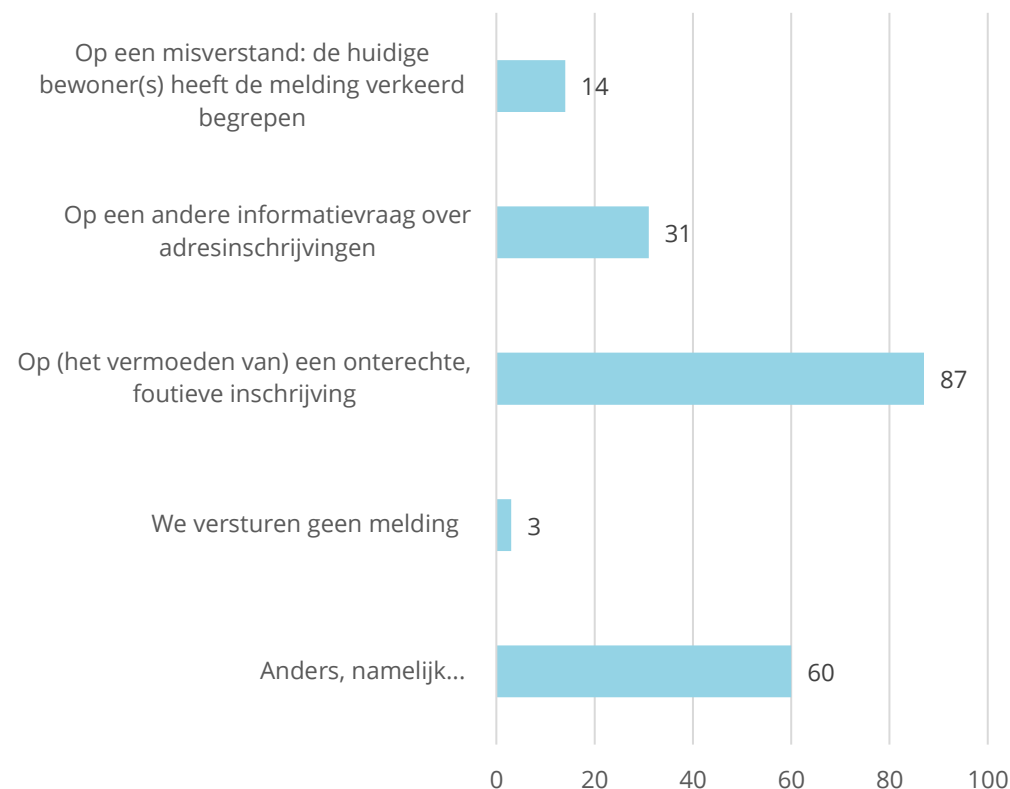
Meest voorkomende ingevulde antwoorden bij "Anders, namelijk..." betreffen:

- Meestal klopt het aantal bewoners niet, bijvoorbeeld omdat de verhuizingen van de oude en nieuwe bewoners elkaar gekruist hebben.
- We hebben geen reactie ontvangen op een brief na verhuizing.
- Per ongeluk een verkeerd huisnummer of datum doorgegeven.
- Post retour ontvangen.

Minder vaak voorkomende reacties van gemeenten bij "Anders, namelijk..." betreffen:

- Langs elkaar heen werken met instanties (een psychiatrische kliniek en een TBS kliniek met vleugel voor re-integratie waardoor onnodige adresonderzoeken ontstaan omdat de adressen heel onhandig gekozen zijn).
- Meeste vragen ontstaan n.a.v. kennisgeving bij verhuizing van een kind van/naar een van beide ouders (gescheiden).
- De burger wilde achteraf dat het adres/huisnummer gesplitst werd. Dat is doorgespeeld naar de BAG/vergunningverleners.

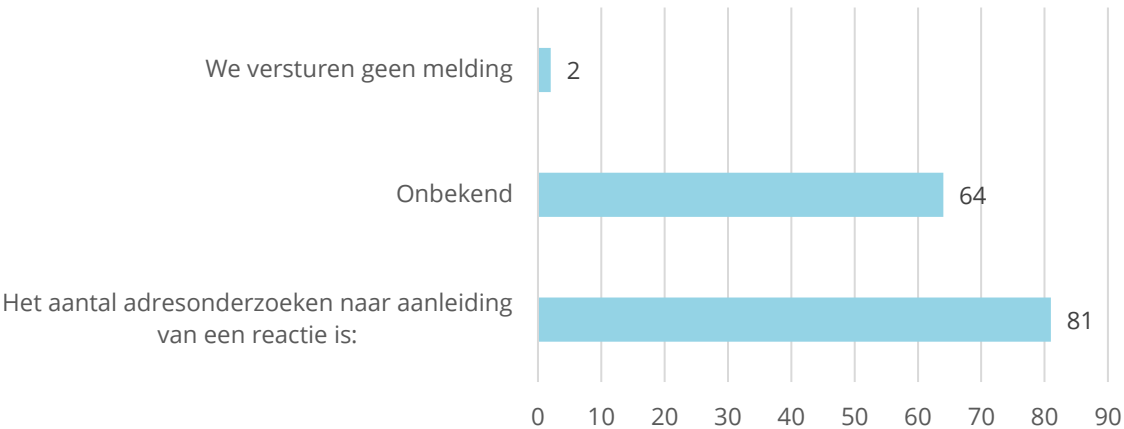
Waar hebben de ontvangen reacties betrekking op? (Meerdere antwoorden mogelijk)

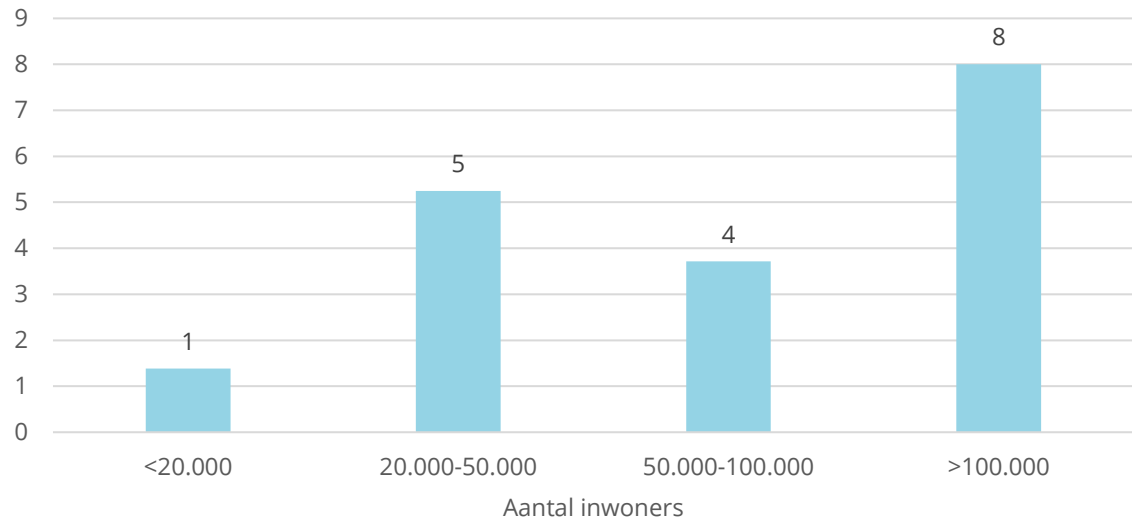
Adresonderzoeken

81 gemeenten hebben het aantal adresonderzoeken naar aanleiding van reacties van bewoners aangegeven in de vragenlijst. In totaal hebben 81 gemeenten 411 adresonderzoeken gedaan. Dit is gemiddeld 5,07 adresonderzoeken per gemeente en een mediaan van 1,5 adresonderzoeken per gemeente. De mediaan ligt opnieuw lager dan het gemiddelde. Dit komt doordat veel gemeenten 0, 1 of 2 adresonderzoeken hebben gedaan en bijvoorbeeld de uitschieter met 100 adresonderzoeken het gemiddelde omhoog brengt. In de tweede grafiek is het gemiddeld aantal adresonderzoeken naar gemeentegrootte-categorie weergegeven. Het valt op dat gemeenten in de categorie met 20.000-50.000 inwoners meer adresonderzoeken hebben gedaan dan de grotere gemeenten van 50.000 tot 100.00 inwoners. De verklaring hiervoor is dat Albrandswaard met haar uitschieter van 100 adresonderzoeken in de categorie 20.000 tot 50.000 inwoners valt en het gemiddelde omhoog trekt. De betrouwbaarheid van de gegevens over het aantal adresonderzoeken is niet te verifiëren, aangezien deze het resultaat zijn van schattingen door de gemeenten zelf.

In hoeveel gevallen is de reactie van een bewoner aanleiding geweest voor een adresonderzoek? (Aantal eventueel bij benadering. Van 1 januari 2024 tot 1 september 2024)

Gemiddeld aantal adresonderzoeken per gemeentegrootte

Overwegingen om over te gaan op een adresonderzoek

Gemeenten zijn gevraagd een toelichting te geven welke overwegingen een rol spelen om over te gaan op een adresonderzoek. Veel verschillende overwegingen en signalen kunnen aanleiding zijn om een adresonderzoek te starten. Meldingen van hoofdbewoners, instanties, buurtbewoners of andere gemeentelijke afdelingen spelen hierbij een belangrijke rol. Ook signalen zoals teruggestuurde post en meldingen via systemen zoals TMV of LAA kunnen aanleiding geven tot een onderzoek.

Vaak komen twijfels voort uit meldingen van huidige bewoners, bijvoorbeeld wanneer zij aangeven dat oude bewoners nog steeds zijn ingeschreven of dat het aantal bewoners niet klopt met de werkelijkheid. Ook kan overbewoning of inschrijving op een adres dat niet geschikt lijkt (zoals een leegstaand huis) een aanleiding zijn.

Verder worden onderzoeken ook gestart wanneer blijkt dat oude bewoners zich nog niet hebben uitgeschreven, maar nieuwe bewoners al zijn ingeschreven. Soms zijn er signalen die kunnen wijzen op fraude of misbruik, zoals een vals huurcontract.

Sommige gemeenten zijn van mening dat het wenselijker is vooraf onderzoek te doen in plaats van ná de inschrijving, omdat foute inschrijvingen op deze manier voorkomen worden voordat huidige bewoners hier negatieve effecten van ervaren.

Hiernaast staan een aantal reacties van de gemeenten.

Melding via TMV, LAA of van inwoners.

Wanneer een groene verhuizing niet kloppend blijkt te zijn door bijvoorbeeld een vals huurcontract en aan de hand van de bewijsstukken en huisbezoek.

Als de hoofdbewoner meldt dat de inschrijving foutief is gaan wij eerst onderzoeken of het een mutatie-fout is. Zo niet, starten wij een adresonderzoek op.

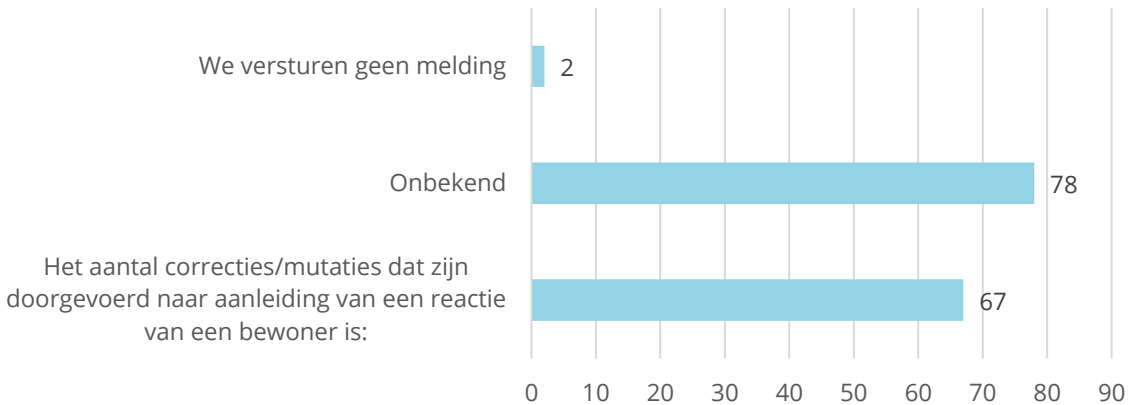
Als we zie dat er teveel bewoners staan ingeschreven op een adres.

Wij stellen "aan de voorkant" al een onderzoek in als de aangifte adreswijziging daartoe aanleiding geeft. Door zorgvuldig om te gaan met copy huur-/koop-/zorgcontract of verklaring van inwoning ondervangen we problemen met de inschrijvingen voordat deze ontstaan. Ons inziens is dat wenselijker dan achteraf door middel van een brief.

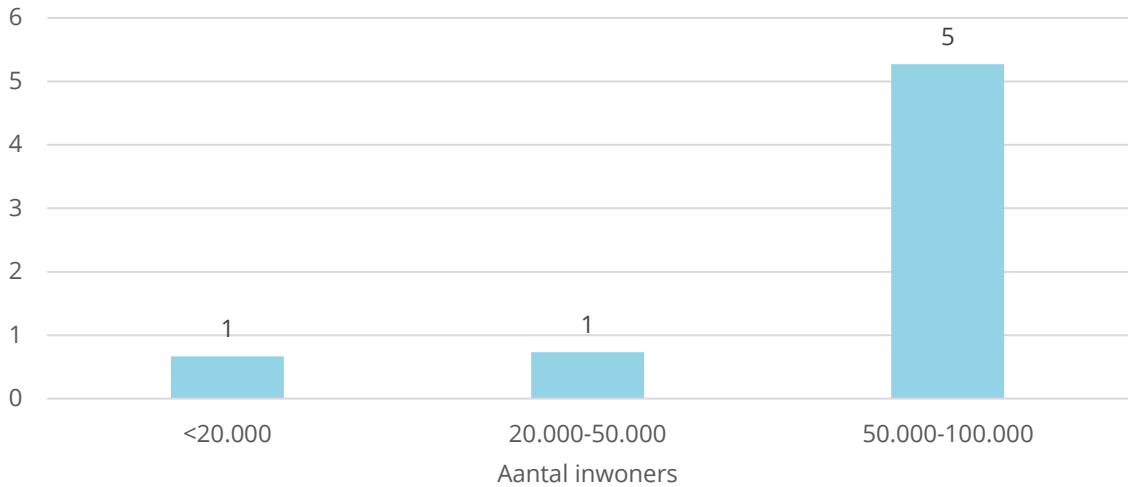
Correcties

67 gemeenten weten het aantal correcties of mutaties die het gevolg zijn van een reactie van bewoners. In totaal hebben de 67 gemeenten 138 correcties in de BRP gedaan. Gemiddeld hebben gemeenten 2,06 correcties per gemeente gedaan. De mediaan is 1. De weergave van de gegevens hieronder laat zien dat het gemiddeld aantal per gemeente bescheiden is. Uit de categorie gemeenten met meer dan 100.000 inwoners zijn geen reacties op deze vraag verkregen. De betrouwbaarheid van deze gegevens is niet te verifiëren, aangezien deze het resultaat zijn van schattingen door de gemeenten zelf.

**In hoeveel gevallen is de reactie van een bewoner
aanleiding geweest voor een correctie/mutatie in de
BRP? (Aantal eventueel bij benadering. Van 1 januari
2024 tot 1 september 2024)**

**Gemiddeld aantal correcties/wijzigingen per
gemeentegrootte**

Onderzoeksvraag 3

In hoeverre wegen de uitvoeringslasten op tegen de effecten/baten van het experiment? **(Afweging)**

De derde onderzoeksvraag bestaat uit **vier deelvragen**:

1. In hoeverre draagt het experiment bij aan de maatschappelijk baten: het voorkomen van hinderlijke gevolgen door foutieve adresregistratie?
2. Wat zijn de directe baten voor de gemeente?
3. Wat zijn de uitvoeringslasten voor gemeenten bij het sturen van een melding?
4. Zijn gemeenten van mening dat de uitvoeringslasten opwegen tegen de baten?

Belangrijkste bevindingen m.b.t. de efficiëntie van het doen van een melding

- Een grote meerderheid van de gemeenten is van mening dat de baten van het doen van een melding opwegen tegen de lasten die gemoeid zijn met de uitvoering van het sturen van een melding;
- Als het gaat om de opbrengsten wordt veel waarde gehecht aan de maatschappelijke baten. De belangrijkste maatschappelijke baten zijn:
 - het voorkomen dat ingeschrevenen uitkeringen of toeslagen mislopen;
 - het voorkomen van fraude met toeslagen of uitkeringen;
 - het verbeteren van de informatiepositie van de huidige bewoner(s) over het aantal ingeschrevenen op diens adres.
- Ook worden er 'directe baten' geconstateerd voor de gemeente zelf. De belangrijkste zijn:
 - het corrigeren van foutieve inschrijvingen en dus een betere kwaliteit van de BRP;
 - het voorkomen van misbruik van of fraude met uitkeringen, toeslagen of voorzieningen.
- Het doen van melding is voor veel gemeenten een reguliere activiteit in het kader van het bijhouden van de BRP. Uitvoeringslasten zijn nauwelijks door gemeenten te concretiseren.

De verdere onderbouwing en uitwerking van deze bevindingen vindt plaats op de volgende sheets.

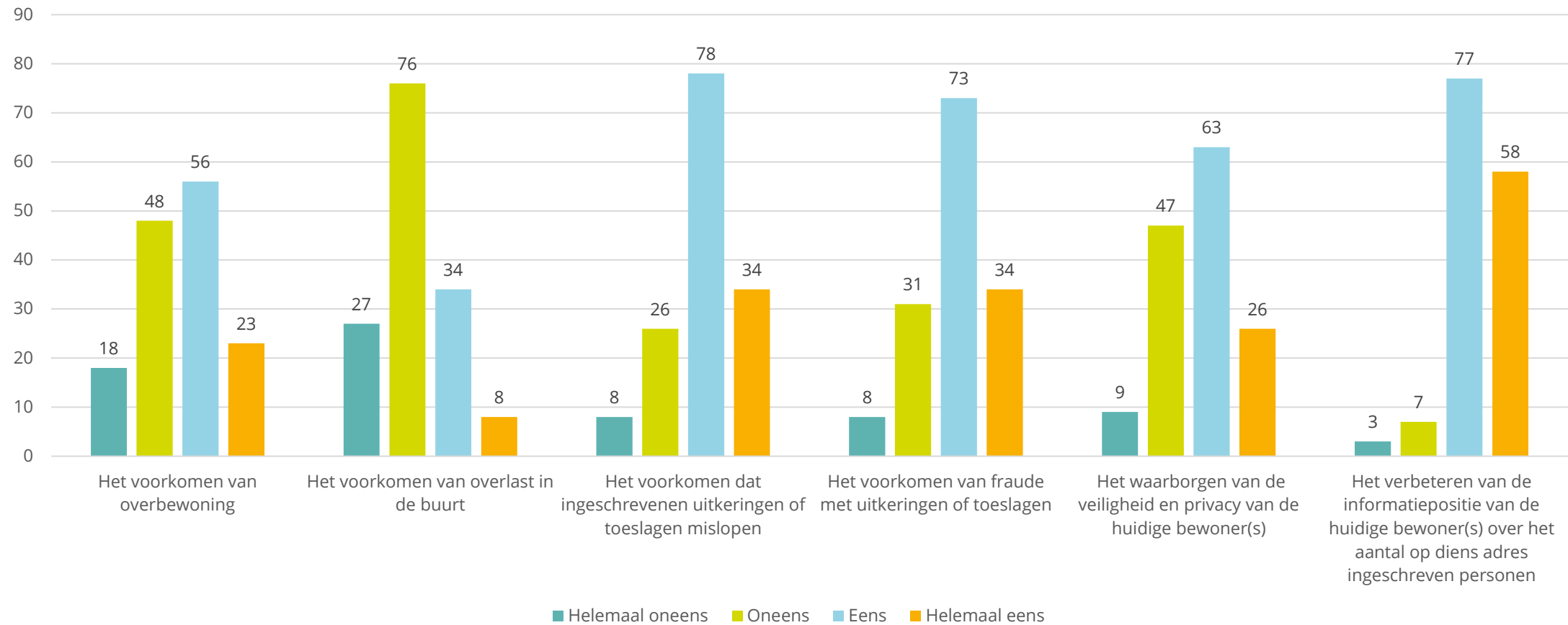
Maatschappelijke baten (1)

De grafiek op de volgende pagina toont de opvatting van gemeenten of het sturen van een melding bijdraagt aan maatschappelijke baten. Over het algemeen zijn de meningen van gemeenten verdeeld. De verschillende maatschappelijke baten worden als volgt beoordeeld:

- De gemeenten zijn verdeeld over de bijdrage van het experiment aan het voorkomen van overbewoning. De meerderheid van 79 gemeenten is van mening dat het experiment *wel* bijdraagt aan het voorkomen van overbewoning, tegenover 66 gemeenten die *geen* bijdrage zien van het versturen van een melding voor het voorkomen van overbewoning.
- De meerderheid van 103 gemeenten ziet *geen* bijdrage van het versturen van een melding voor het voorkomen van overlast in de buurt. 42 gemeenten zijn *wel* van mening dat dat het versturen van een melding bijdraagt aan het voorkomen van overlast in de buurt.
- Een grote meerderheid van 112 gemeenten is van mening dat het versturen van een melding *wel* bijdraagt aan het voorkomen dat ingeschrevenen uitkeringen of toeslagen mislopen. 34 gemeenten zijn het daarmee oneens.
- Eenzelfde beeld geldt voor het voorkomen van fraude met toeslagen of uitkeringen. 107 gemeenten vinden dat het sturen van een melding *wel* hieraan bijdraagt tegenover 39 gemeenten die het daarmee oneens zijn.
- De meningen zijn meer verdeeld over de bijdrage van de melding aan het waarborgen van de veiligheid en privacy van de huidige bewoner(s). De meerderheid van 89 gemeenten ziet *wel* bijdrage van de melding tegenover 56 gemeenten die *niet* de bijdrage van de melding bij het waarborgen van de veiligheid en privacy van huidige bewoner(s) zien.
- Bijna alle gemeenten (135) zijn van mening dat de melding *wel* bijdraagt aan het verbeteren van de informatiepositie van de huidige bewoner(s) over het aantal ingeschrevenen op diens adres. 10 gemeenten zijn het hiermee oneens.
- Tot slot noemen gemeenten nog andere maatschappelijke baten. Namelijk de kwaliteit van de BRP en dat een bevestiging van verwerking van de verhuizing gemoedsrust geeft bij burgers.

Maatschappelijke baten (2)

In hoeverre bent u van mening dat het sturen van een melding van een nieuwe inschrijving op een adres een bijdrage levert aan de volgende maatschappelijke baten:

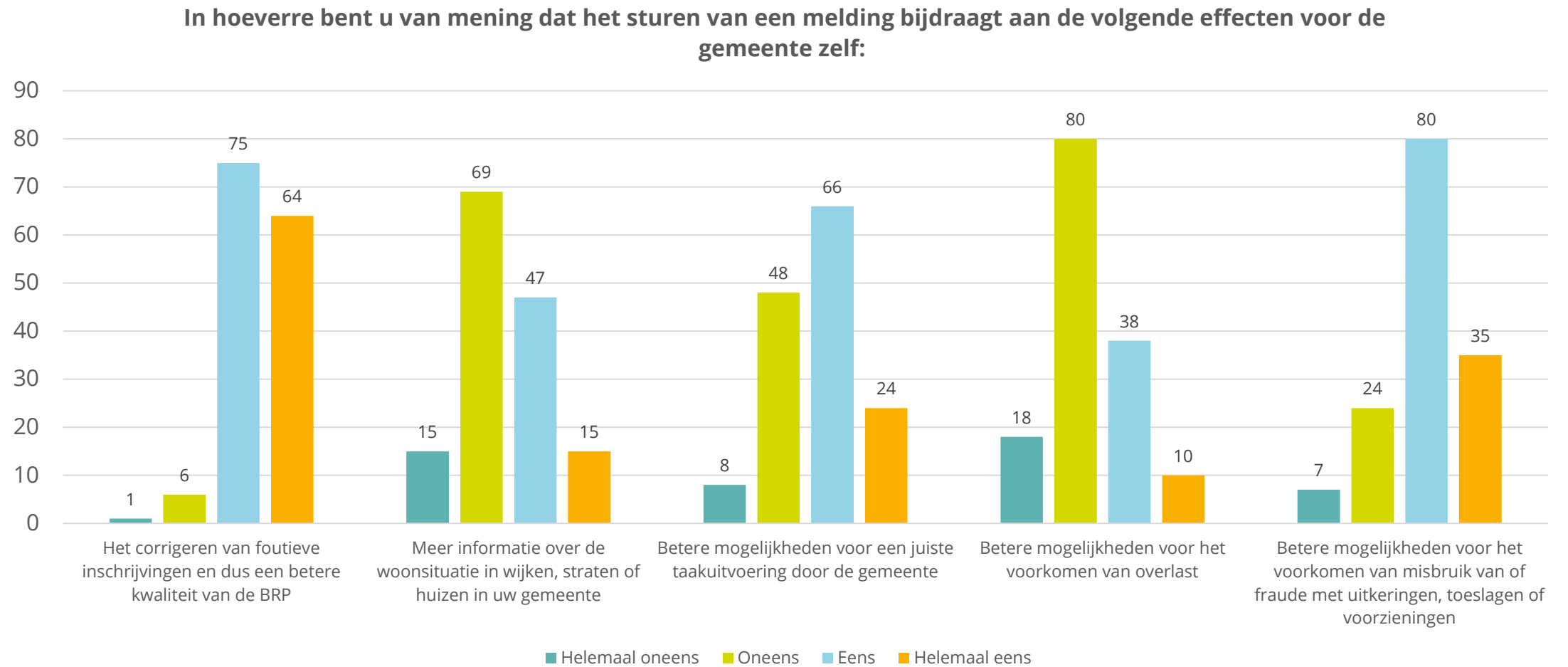
Directe baten voor de gemeente (1)

De grafiek op de volgende pagina toont de mening van gemeenten of het sturen van een melding bijdraagt aan directe baten oftewel effecten voor de gemeente zelf. De verschillende effecten worden als volgt beoordeeld:

- De gemeenten zijn grotendeels van mening dat het sturen van een melding *wel* bijdraagt aan het corrigeren van foutieve inschrijvingen en dus een betere kwaliteit van de BRP. 139 gemeenten zijn het hiermee eens en 7 gemeenten niet.
- Daarentegen is de meerderheid van 84 gemeenten van mening dat het sturen van een melding *niet* bijdraagt aan meer informatie over de woonsituatie in wijken, straten of huizen in de gemeente. 62 gemeenten vinden dat het versturen van een melding *wel* bijdraagt aan meer informatie.
- De meerderheid van 90 gemeenten vindt dat het versturen van een melding *wel* bijdraagt aan betere mogelijkheden voor een juiste taakuitvoering door de gemeente. De overige 56 gemeenten zijn het hiermee oneens.
- Een grote meerderheid van 98 gemeenten vindt dat het versturen van een melding *niet* bijdraagt aan betere mogelijkheden voor het voorkomen van overlast. De anderen 48 gemeenten zien deze bijdrage wel.
- Veel gemeenten (115) zien dat het versturen van een melding *wel* betere mogelijkheden voor het voorkomen van misbruik van of fraude met uitkeringen, toeslagen of voorzieningen geeft. De overige 31 gemeenten zijn het hiermee oneens.

Tot slot delen gemeenten nog andere effecten voor de gemeente. Drie gemeenten wijzen op de effecten met betrekking tot belastingen.

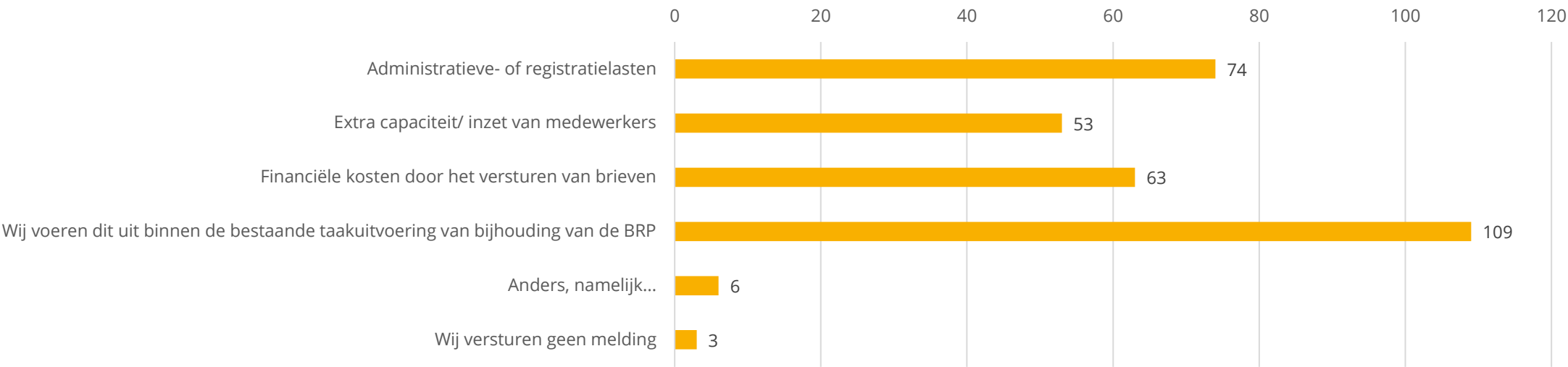
Directe baten voor de gemeente (2)

Uitvoeringslasten (1)

Aan de gemeenten is gevraagd om aan te geven welke uitvoeringslasten zij zien. Het is duidelijk dat een groot deel van de gemeenten het versturen van een melding ziet als een reguliere activiteit in het kader van het bijhouden van de BRP (109 gemeenten). Gemeenten zijn vervolgens gevraagd een schatting te geven van het aantal FTE, kosten en middelen die worden ingezet voor het versturen van de melding. De opvattingen van gemeenten verschillen. Veel gemeenten geven aan dat dit onbekend is, lastig is om in te schatten omdat het onderdeel is van het verhuisproces of dat het weinig tijd/geld kost. Sommige gemeenten specificeren de kosten. Die hebben met name betrekking op papier, enveloppen, voorbereiding van invoering experiment en extra werk voor uitvoerende medewerkers (burgerzaken en klanten contact centrum).

Welke uitvoeringslasten zijn gemoeid met het sturen van een melding en de eventuele vervolgstappen (zoals nader onderzoek)? (Meerdere antwoorden mogelijk)

Uitvoeringslasten (2)

Daarnaast hadden gemeenten de mogelijkheid andere meningen of opmerkingen met betrekking tot het financiële aspect van het experiment te delen. De meningen lopen uiteen. Sommige gemeenten geven aan dat het gebruik van digitale middelen zoals via MijnOverheid kostenbesparend zijn. Andere gemeenten pleiten dat fysieke post nodig blijft omdat hiermee valse aangiften of fouten beter onderschept kunnen worden. Ook zijn er gemeenten die bewust zijn gestopt met het versturen van papieren brieven vanwege een papierloze visie. Andere gemeenten kunnen de informatie die nodig is voor het experiment met de huidige applicaties niet genereren. Handmatig bijhouden van de gegevens is te arbeidsintensief en onvoldoende betrouwbaar. Daarnaast is er een gemeente van mening dat vooraf controleren bij aangifte van een adreswijziging (bijvoorbeeld door huur- of koopcontract te controleren) effectiever en goedkoper is. Tot slot zijn er gemeenten die vinden dat het Rijk de uitvoeringskosten van het experiment zou moeten betalen. Hiernaast staan een aantal voorbeelden van reacties van de gemeenten.

Huidige applicatie (iBurgerzaken van PinkRoccade) heeft geen mogelijkheid informatie te genereren m.b.t. het aantal meldingen per type melder. Dit is te arbeidsintensief om dit handmatig bij te houden. Daarbij is handmatig registreren onvoldoende betrouwbaar.

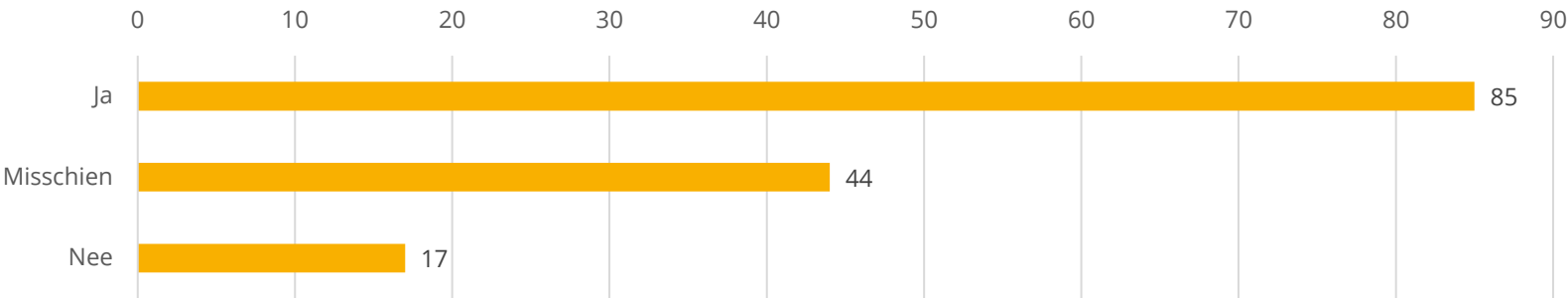
Ik denk dat deze brieven ook daadwerkelijk per post gestuurd moeten worden. Veel aangiften gaan tegenwoordig digitaal waardoor er minder zicht is op eventuele niet juiste of zelfs valse aangiften. Als we die bevestiging ook via de mail zouden versturen kan het dus best zijn dat de huidige bewoner dit niet te zien krijgt als er ook een vals emailadres is opgegeven. Dit valt voor ons niet te controleren. Daarom denk ik niet dat je aan deze extra kosten ontkomt.

Wij zijn gestopt met het sturen van bevestigingsbrieven vanwege de visie van het bestuur voor een papierloze organisatie. Wij verwijzen de burgers bij de aangifte dat hij de status kan zien op MijnOverheid. Wij vragen bij iedereen vooraf een koop/huurovereenkomst of toestemming inwoning. Bewoner is dus vooraf op de hoogte. Dit scheelt veel meer correcties en oneigenlijk gebruik. Bij het sturen van een brief achteraf is het kwaad al geschied als het niet klopt.

Uitvoeringslasten tegenover baten

Een meerderheid van de gemeenten is van mening dat de uitvoeringslasten opwegen tegen de opbrengsten. Een veelvoorkomend argument dat gemeenten in de toelichting geven, is het belang om de kwaliteit van de BRP hoog te houden. Dit is bijvoorbeeld belangrijk voor de afnemers die de BRP als bron gebruiken. Andere argumenten zijn dat het versturen van een melding minder ingrijpend is dan achteraf huisbezoeken te moeten afleggen of dat het geen extra inspanning vraagt omdat het is opgenomen in het reguliere proces. Een kleinere groep geeft aan dat uitvoeringslasten misschien opwegen tegen de opbrengsten. Slechts een kleine groep gemeenten is van mening dat de opbrengsten achterblijven bij de uitvoeringslasten. Argumenten die in de toelichting worden genoemd zijn bijvoorbeeld: dat er weinig post retour komt die aanleiding geeft tot adresonderzoek, dat 98% van de inschrijvingen klopt, dat de tijd aan administratie beter besteed kan worden en dat er beter in controle vooraf kan worden geïnvesteerd.

Bent u van mening dat de uitvoeringslasten opwegen tegen de opbrengsten van het versturen van een melding?

Gemaakte opmerkingen aan het eind van de vragenlijst (1)

Opmerkingen

Hopelijk geeft de evaluatie inzicht in wat echt van toegevoegde waarde is en krijgen gemeenten de opdracht om allen op eenzelfde manier te werken. Het blijft bijzonder dat de ene gemeente vooraf controleert en de andere een piepsysteem heeft.....

Het is voor onze gemeente geen extra belasting. We handelden al voor het experiment op dezelfde manier

Ondanks dat onze gemeente dit al deed. Een goed initiatief.

Wij versturen al enkele jaren meldingen n.a.v. verhuizingen/ vestigingen

Vraagstelling is niet altijd helder, bijvoorbeeld bij melding staat niet of het een melding betreft voor de huidige of nieuwe bewoner.

Wij verstuurd nieuwe bewoners al het totale inwoneraantal voor het experiment. Voor ons zit dit al in het proces opgesloten en heeft dit experiment geen extra werk veroorzaakt.

Leveranciers betrekken als er informatie nodig is vanuit de burgerzaken applicaties.

De vraag: In hoeverre bent u van mening dat het sturen van een melding van een nieuwe inschrijving op een adres een bijdrage levert aan de volgende maatschappelijke baten, is bij ons niet van toepassing omdat wij die signalen niet bijhouden.

Wij werken al vier jaar met zo'n brief dus is het voor ons niet nieuw.

Om deze vragen goed te beantwoorden moet je informatie gaan bijhouden, wat weer extra capaciteit kost

In Doetinchem vragen we al jaren consequent bij iedere aangifte een huur-/koop-/zorgcontract of verklaring van inwoning. Dat is bijzonder effectief gebleken. De controle van de aangifte kost tijd, maar als deze volledig is kunnen we ervan uitgaan dat vrijwel alle aangiften kloppend zijn.

Gemaakte opmerkingen aan het eind van de vragenlijst (2)

Opmerkingen

Goed dat iedere gemeente n.a.v. iedere verhuizing een brief stuurt.

Ik mis een optie/keuze neutraal of niet van toepassing bij de antwoorden.

Voor ons is het geen experiment, wij sturen al minstens 7 jaar deze brieven.

Het is lastig en tijdrovend om aantallen te noemen. Om dit wel te kunnen doen moet er een extra administratie bijgehouden worden wat niet handig is.

Goed experiment, geeft meer duidelijkheid over de situaties op bepaalde adressen.

Vragenlijst: er staat genoemd inschrijving op grond van geboorteakte. Moeten we de bevestigingen van inschrijving nav geboorteaangifte ook bijhouden?

Wij blijven deze meldingen versturen.

De brief is nu vrij sober, geen persoonsgegevens. Op moment van seintje vind ik het wel lastig om dan geen informatie over personen te kunnen delen met de burger. Ook voor woningeigenaren is het soms lastig. Zij worden niet meegenomen in het seintje experiment. Maar weten wel heel vaak wie er op het adres mag wonen.

Soms komt de vraagstelling of de inrichting van de antwoorden ietwat sturend over.